WW CHILD

În spatele ușilor închise

Copilărie sub regimurile totalitare/
Copilărie în vreme de război

DESPRE PROIECT

Proiectul este dezvoltat în jurul a două teme principale, interconectate când vine vorba despre schimbările la nivelul Memoriei trecutului recent al Europei, marcat de regimuri totalitare şi de conflicte armate: COPILĂRIA şi VIAŢA DE ZI CU ZI în societăţile afectate de regimurile totalitare şi de război.

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

COpiii sunt cea mai vulnerabilă componentă a populaţiei atât în societăţile conduse de regimuri totalitare, cât şi în cele afectate de conflicte armate. Pe de altă parte, poveştile de viaţă cotidiană ale persoanelor marcate de război sau de regimurile totalitare sunt adesea considerate ca „aparent nesemnificative” în cadrul general al evenimentelor istorice importante, însă ele pot deveni fundamentale în efortul de a face generaţiile tinere să înţeleagă consecinţele regimurilor brutale şi inumane.

Scopul proiectului este acela de a îndemna tinerii din patru ţări – Bosnia şi Herţegovina, România, Italia şi Cehia – să reflecteze asupra modului în care regimurile totalitare din Europa şi conflictele armate din Bosnia au afectat viaţa copiilor, pentru a realiza cât de brutale au fost aceste sisteme, pentru a înţelege şi aprecia beneficiile şi drepturile pe care le oferă o Europă non-beligerantă şi democratică, dar şi pentru a comemora şi a transmite mai departe poveştile victimelor.

Obiectivele proiectului sunt:

- colectarea, din fiecare ţară implicată, de mărturii din propria experienţă şi din aceea a oamenilor obişnuiţi care şi-au trăit copilăria în timpul regimurilor totalitare;

- implementarea de acţiuni de tip „Solidarizare prin istorie”, care presupun implicarea unor participanţi tineri (elevi), care vor „adopta” poveşti ale unor persoane, pe care le vor aprofunda prin cercetare;

- întâlniri între elevi şi martori (persoane a căror copilărie a fost afectată de comunism – în România şi Cehia, de fascism – în Italia şi de război civil – în Bosnia şi Herţegovina);

- organizarea de evenimente publice precum citirea de poveşti de viaţă ale unor persoane care au avut de suferit sau vizitarea de locuri care au marcat viața martorilor;

- realizarea unui film documentar şi a unui e-book pentru a populariza poveştile unor persoane a căror copilărie a fost afectată de războaie sau de regimurile totalitare.

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

PARTENERI:

WAR CHILDHOOD MUSEUM

War Childhood Museum,
Sarajevo, Bosnia şi Herţegovina
partener principal

ATRIUM
Architecture of Totalitarian Regimes of the XX Century in Europe's Urban Memory
Cultural route of the Council of Europe
Itinéraire culturel du Conseil de l'Europe
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

ASSOCIAZIONE ATRIUM
Forli, Italia

Post Bellum

Post Bellum
Praga, Republica Cehă

FUNDAŢIA ACADEMIA CIVICĂ
CENTRUL INTERNAŢIONAL DE STUDII ASUPRA COMUNISMULUI
MEMORIALUL VICTIMELOR COMUNISMULUI ŞI AL REZISTENŢEI

Fundaţia Academia Civică,
Bucureşti, România

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

WAR CHILDHOOD MUSEUM

www.warchildhood.org

Sarajevo,
Bosnia şi Herţegovina

În cei doi ani şi jumătate în care am lucrat pentru volumul „Copilărie în timpul războiului: Sarajevo 1992-1995”, am avut şansa să întâlnesc sute de persoane şi să le ascult poveştile. Am învăţat că a fi copil în timpul unui război este o experienţă universală, complexă şi cercetată insuficient. Mulţi martori mi-au descris sau mi-au arătat obiecte ce le aminteau de vremea războiului: obiecte personale, fotografii, jurnale, scrisori, desene sau alte documente. La douăzeci de ani după încheierea războiului, multe dintre aceste obiecte s-au pierdut în timpul mutării, au fost aruncate accidental sau s-au deteriorat. În mai 2012, am făcut prima schiţă a War Childhood Museum. Visul meu era să adun toate aceste amintiri într-un muzeu pentru a le păstra pentru eternitate.

Trei ani mai târziu, în mai 2015, oficial, a început procesul de creare a muzeului. După câteva luni, colecţia conţinea deja sute de obiecte şi documente. Crearea acestui muzeu este importantă nu numai pentru conservarea acestor amintiri din timpul războiului, ci şi pentru că, spre deosebire de alte muzee dedicate războaielor, documentează experienţa celor care nu au avut nicio contribuţie la declanşarea războiului,

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

dar au suferit consecinţele acestuia. Poveştile copiilor sunt importante în special pentru potenţialul lor de a servi ca bază în avansarea procesului de înţelegere reciprocă, care joacă un rol esenţial în procesul de reconciliere.
La zece ani de la deschidere, War Childhood Museum din Sarajevo va fi cea mai mare arhivă dedicată copilăriei din timpul războiului.

Misiunea War Childhood Museum este să documenteze şi să digitalizeze în conformitate cu cele mai înalte standarde materialele referitoare la copilăria din timpul războiului, şi să prezinte materialele arhivate prin intermediul diferitelor canale media pentru a educa publicul larg cu privire la această experienţă.

Viziunea War Childhood Museum este să îi ajute pe oameni să depăşească exerienţele traumatice din trecut şi să prevină traumatizarea altor persoane şi, în acelaşi timp, să promoveze înţelegerea reciprocă la nivel colectiv pentru a creşte dezvoltarea personală şi socială.
În prefaţa cărţii "Copilărie în timpul războiului" am menţionat că sper ca această carte să ajute la o mai bună înţelegere a experienţelor specifice, dar şi că îi va determina pe adulţi să conştientizeze responsabilitatea pe care o au pentru crearea unei lumi mai bune pentru copii. Sper că War Childhood Museum va face mult mai mult decât atât.

Sarajevo, 27 iulie 2015
Jasminko Halilović
Fondator şi director al War Childhood Museum

MARTOR:
SEAD VRANA

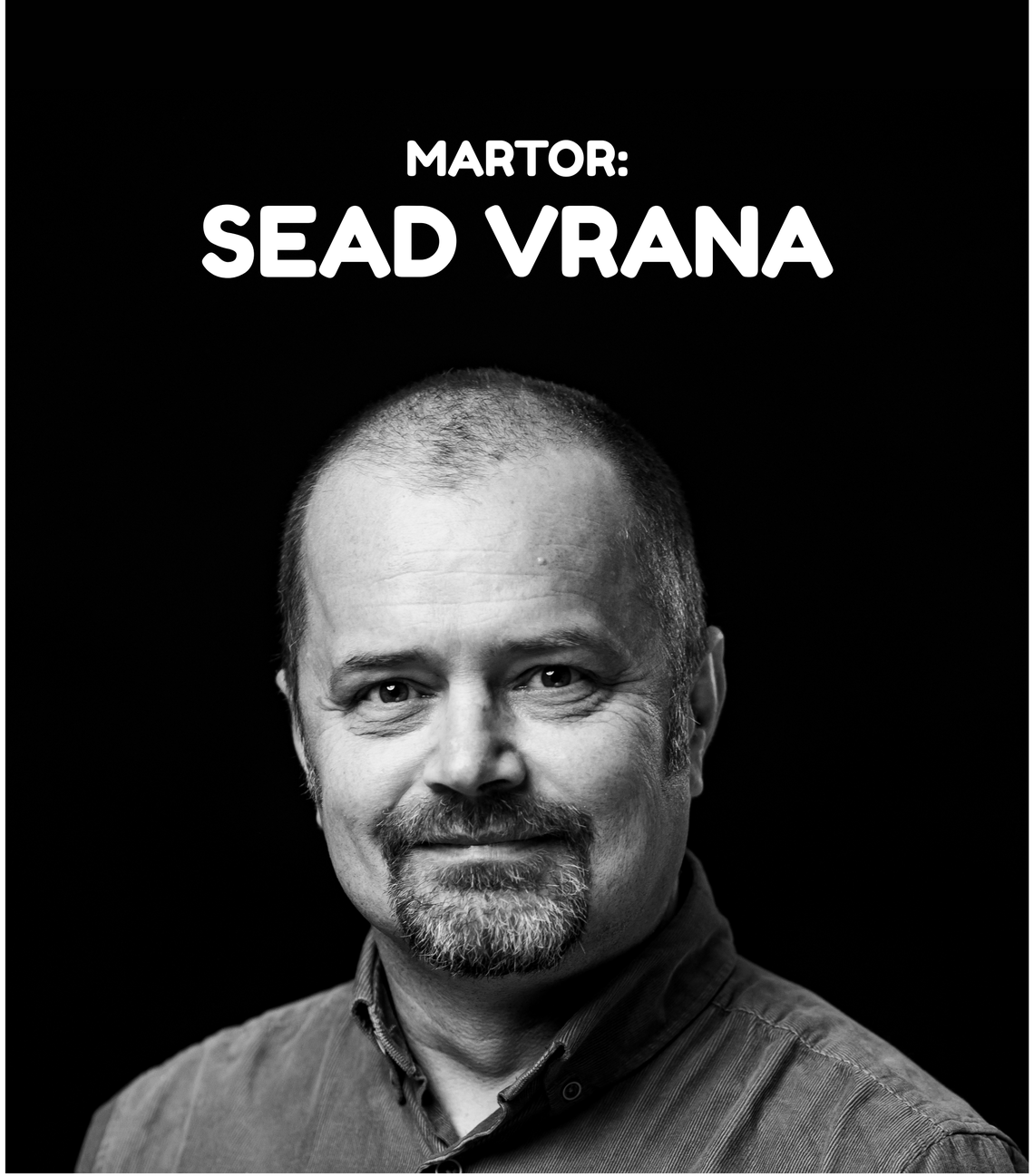

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

SEad Vrana s-a născut în 1975 la Sarajevo, unde a urmat şcoala primară şi a absolvit profilul de inginerie aeronautică la Liceul de Inginerie Mecanică din Sarajevo. Şi-a întrerupt studiile în timpul războiului din Bosnia şi Herţegovina, înrolându-se în Armata Bosniei şi Herţegovina.

La începutul războiului din Bosnia și Herțegovina, Sead Vrana avea 16 ani. Întrucât familia sa locuia în apropiere de linia frontului, pe durata celor patru ani de război s-a înrolat în armata bosniacă. În același timp, era elev de gimnaziu, fiind o provocare să își îndeplinească atât datoria de soldat, cât și pe cea de elev. Pentru că în perioada războiului au existat probleme cu furnizarea electricității, cu alimentarea cu apă, combustibil și alte bunuri esențiale, Sead Vrana a dus o luptă continuă pentru a-și ajuta familia să procure cele necesare supraviețuirii. În acești patru ani de război, a oscilat între a fi soldat și a fi elev, între a-și îndeplini responsabilitățile față de familie și a face lucruri specifice adolescenților (să asculte muzică şi să se distreze).

Pentru că a simţit nevoia să se îndepărteze de tot ceea ce îi amintea de război, după încheierea conflictului din Bosnia şi Herţegovina s-a înscris la Facultatea de Filosofie a Universităţii din Sarajevo. Mai târziu, a obţinut o diplomă de master în managementul de stat şi probleme umanitare, în cadrul programului internaţional coordonat de Universitatea La Sapienza din Roma. Însă, pentru că în timpul războiului căpătase experienţă în înlăturarea dispozitivelor explozibile, în 1998 i s-a oferit o slujbă în acest domeniu, ceea ce l-a determinat (şi îl determină şi în prezent) să afirme că “Un om nu îşi alege niciodată ocupaţia, ci ocupaţia îl alege pe el”. A devenit tehnician pentru înlăturarea dispozitivelor

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

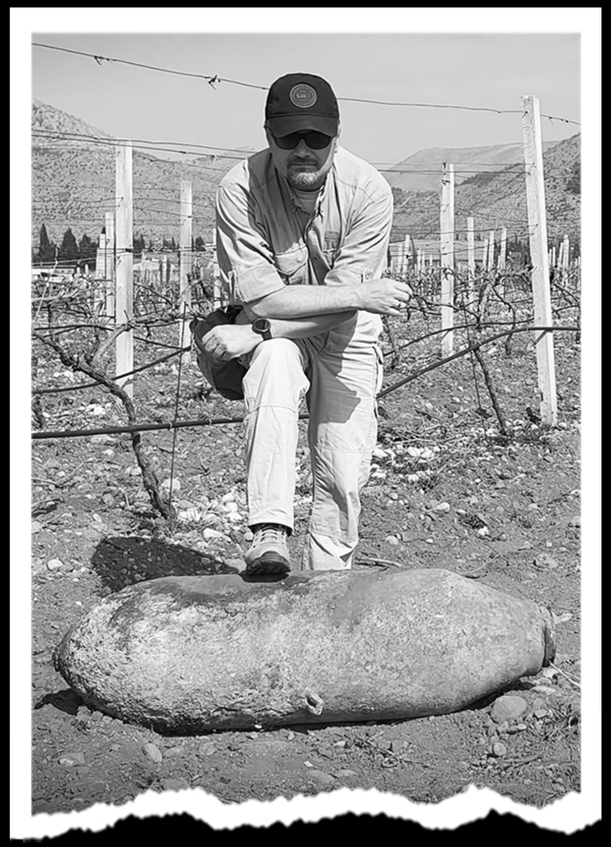

explozibile, iar în prezent conduce departamentul pentru înlăturarea dispozitivelor explozibile din cadrul Administraţiei Federale de Protecţie Civilă.

La un moment dat, a fost DJ la un post de radio local; pentru câţiva ani a avut o rubrică în revista pentru tineret Urban Bug; în 2004 a publicat o carte de poeme, „Utopii Dichisite”; a publicat câteva lucrări de istorie despre războiul aerian din Bosnia şi Herţegovina; s-a căsătorit şi a devenit tată.

Prima din cele două fotografii ale lui Sead este făcută la cinci zile după liberarea din armată şi îl arată ca fiind destul de tânăr pentru un veteran de război (în acest moment, chitara face parte dintre exponatele War Childhood Museum din Sarajevo). Cea de-a doua fotografie este făcută în urmă cu câteva luni la slujbă, ca tehnician pentru înlăturarea dispozitivelor explozibile.

Photo Archive of the War Childhood Museum

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

ATRIUM

www.atriumroute.eu

ASociaţia ATRIUM este o organizaţie transnaţională înfiinţată în 2013, situată în Forli (Italia), cu scopul de a promova şi coordona Ruta Culturală Europeană „Arhitectura regimurilor totalitare din secolul XX în memoria urbană a Europei”, acreditată de Consiliul Europei în 2014.

Asociația (și Ruta) este formată din 17 municipalități din 4 țări europene (Italia, Croația, Bulgaria, România) și are ca scop promovarea și protejarea patrimoniului european (atât cel tangibil, cât și cel intangibil) asociat cu arhitectura și istoria secolului 20, cu o atenție deosebită asupra perioadelor marcate de regimurile dictatoriale și totalitare din Europa.

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

Începând cu 2013, ATRIUM implementează activităţi menite să scoată la suprafaţă aspecte istorice comune şi să sensibilizeze cetăţenii Europei asupra identităţii europene în unitatea şi diversitatea sa prin activităţi de cercetare a patrimoniului distonant, prin proiecte educaţionale desfăşurate în colaborare cu şcolile, prin expoziţii, seminarii, publicaţii. Face parte din reţeaua Convenţiei Faro asupra Valorii Patrimoniului Cultural pentru Societate a Consiliului Europei (Convenţia FARO).

Aşa cum este prevăzut în statutul Asociaţiei, aceasta are ca fundament respingerea explicită a tuturor formelor de revizionism şi apologie a regimurilor autoritare, dictatoriale sau totalitare şi este dedicat promovării valorilor democratice.

Ca Rută Culturală Europeană a Consiliului Europei, Asociaţia Atrium şi-a luat angajamentul să promoveze activităţi din următoarele domenii:

- Cercetare;
- Consolidarea memoriei;
- Schimburi educaţionale, adresate în special elevilor europeni şi tinerelor generaţii;
- Practică culturală contemporană pe marginea subiectelor Rutei;
- Turism cultural sustenabil.

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

MACI ROŞII

Povestea Antoniei „Tonina” Laghi spusă de Marisa Fabbri*

Povestea Toninei Laghi este una frumoasă şi intensă, fiind publicată de Marisa Fabbri în volumul “Non ho mai avuto una bambola. Ricordi di una staffetta partigiana”, în urma unei serii de întâlniri care a avut loc la azilul de bătrâni unde Tonina şi-a petrecut ultimii ani din viaţă.

Cartea reprezintă mult mai mult decât o poveste din Rezistenţă. Ea narează povestea unei fetiţe, Tonina, născută în Pievequinta (Italia), la 2 octombrie 1921, în vremea dictaturii fasciste, care apoi şi-a trăit copilăria şi tinereţea în perioada războiului.

Mărturia ei este importantă pentru că are puterea de a ajunge la cei care nu au trăit în perioada fascismului şi de a transmite ce au însemnat acele evenimente pentru un copil şi apoi pentru o tânără femeie.

Tonina era în clasa a treia când a fost exmatriculată din şcoală pentru că mama sa a refuzat să o lase să ia parte la o adunare a organizaţiei fasciste „Piccole Italiane”, în care fetele italiene cu vârsta între 8 şi 14 ani erau constrânse să se înregimenteze. Clasa ei pregătise o reprezentaţie de teatru, dar pentru a participa trebuia să te îmbraci ca o membră a organizaţiei „Piccole Italiane”, cu fustă neagră, cămaşă albă şi pantofi negri. Însă, cum provenea dintr-o familie săracă, nu şi-a permis această costumaţie. Acesta a fost unul dintr-o serie de evenimente care au marcat-o.

Apoi Tonina a început să lucreze de la o vârstă foarte fragedă în casele fermierilor din vecinătate, iar la 13 ani s-a angajat la fabrica Orsi Mangelli, din Forli. Aceia au fost ani de exploatare cruntă. Majoritatea celor ce munceau la Orsi Mangelli era formată din femei, întrucât în acea perioadă mulţi bărbaţi erau fie înrolaţi în armată, fie partizani, ascunzându-se în munţi. Lucratul pământului, treburile casei, dar şi participarea la activitatea sindicatelor şi munca erau mai ales responsabilităţi ale femeilor.
În perioada fascistă, Tonina a intrat în Rezistenţă, devenind curier al partizanilor („staffetta”) cu numele de „La bionda”

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

(„Blonda”). Ca tânără, a luat parte la revolta femeilor din Via della Ripa din 24 martie 1944, care a avut ca urmare eliberarea a 10 dezertori condamnaţi la moarte.

Dar povestea ei ne vorbeşte şi despre altceva: a fost un copil şi o femeie nesupusă, care nu a acceptat anumite norme impuse de familie sau de societate. Chiar şi după căderea regimului, a luptat pentru drepturile civile ale femeilor şi pentru dreptul de a munci.

Deci, sub regimul fascist și în perioada în care a făcut parte din Rezistență, viața Toninei a fost marcată de multe evenimente, între care se remarcă unul legat de macii roșii, o poveste reprezentativă pentru ceea ce au trăit oamenii în perioada războiului. „Maci roșii” este relatarea a ceea ce s-a întâmplat în 1944, în Pievequinta (Italia), când patru partizani au fost uciși și lăsați în mijlocul drumului principal. Au fost uciși de germani într-o serie de represalii, pentru a da un exemplu întregii populații.
Trupurile lor au rămas acolo toată noaptea, până când fratele Toninei și un alt băiat, care avea uniformă pentru că lucra în administrația publică, au găsit o cale să îi mute pe marginea drumului. În acel moment, Tonina și o prietenă au mers pe un câmp din apropiere și au cules iarbă și maci, pe care le-au folosit pentru a le acoperi fețele și rănile, care se umpluseră de muște. Este un eveniment care a rămas în memoria colectivă a celor care au trăit zilnic experiența unui război violent, desfăşurat în apropierea caselor, pe străzi, peste tot.

Tonina a murit la 26 septembrie 2021, la aproape 100 de ani. În ultimii ani de viaţă, Tonina a fost nevăzătoare, aşa că nu a avut televizor. Îi făcea plăcere să asculte radioul din când în când, însă cele care îi ţineau companie îi erau amintirile. Spunea întotdeauna că cel mai bun lucru din viaţa ei a fost experienţa trăită în Rezistenţă.

Își spunea:
„Prima dată m-am simțit fericită când transportam bombe în geantă, pe bicicletă; nici măcar nu realizam cât era de periculos sau ce făceam. Era noapte, era întuneric, dar cântam. Cântam pentru că eram fericită, pentru că simțeam pentru prima dată că serveam un scop și eram în slujba cuiva. Și eram fericită pentru că eram considerată persoană, pentru că Rezistența mi-a dat acest drept, de a fi considerată persoană”.

Photo Archive Atrium

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

FUNDAŢIA ACADEMIA CIVICĂ

www.memorialsighet.ro

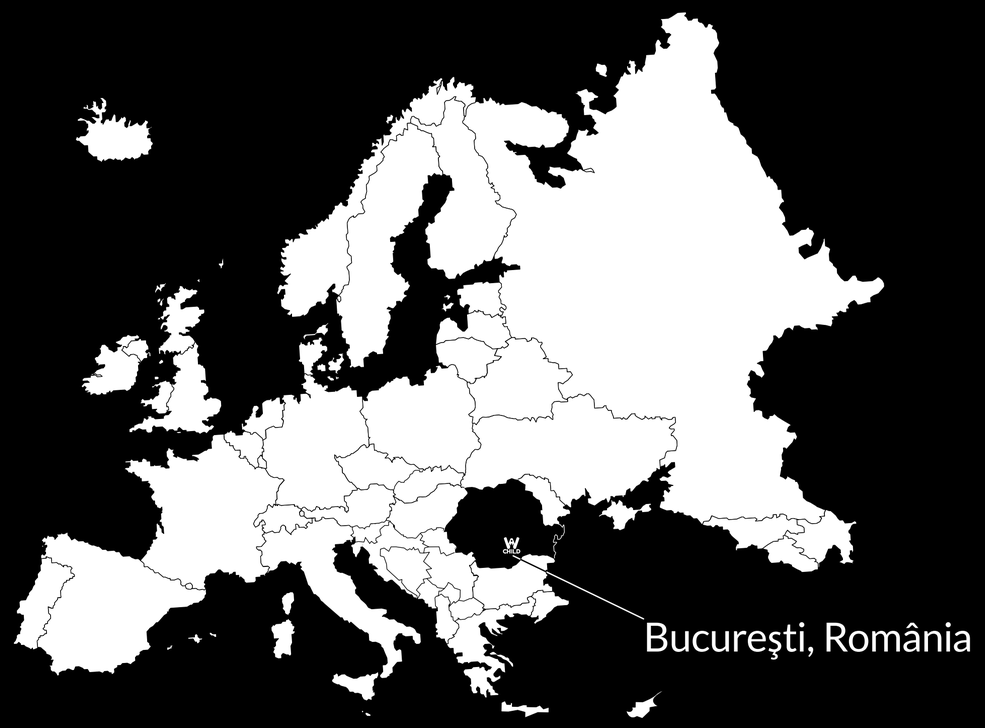

FUndaţia Academia Civică este o organizaţie non-guvernamentală care a fost înfiinţată în 1994, din iniţiativa scriitorilor Ana Blandiana şi Romulus Rusan, având ca scop educaţia civică printr-o bună cunoaştere a trecutului apropiat al ţării şi al Europei de Est, şi restituirea astfel a adevărurilor istoriei recente falsificate în anii dictaturii comuniste. Cel mai important proiect al fundaţiei este Memorialul Victimelor Comunismului şi al Rezistenţei, prima instituţie din lume de acest gen, care a fost luat de Consiliul Europei sub egida sa. Memorialul are două părţi componente: Centrul Internaţional de Studii asupra Comunismului, cu sediul la Bucureşti, şi Muzeul, aflat la Sighet, in nord-vestul României.

Muzeul Memorialului Victimelor Comunismului şi al Rezistenţei a fost realizat în clădirea fostei închisori din Sighet, unde între 1950 şi 1955 a fost încarcerată elita politică, culturală, economică şi religioasă a României interbelice.

În cele 60 de săli ale muzeului sunt prezentate în ordine cronologică represiunea comunistă, distrugerea statului de drept şi înlocuirea sa cu un sistem totalitar, atât din România, cât şi din alte ţări foste comuniste.
Crearea Muzeului de la Sighet a fost precedată şi apoi susţinută de activitatea Centrului Internaţional de Studii asupra Comunismului.

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

Centrul de Studii are mai multe departamente:

- Departamentul Editorial (10 colecţii de cărţi, 115 titluri, 46.000 pagini);
- Departamentul de Istorie Orală (care cuprinde peste 6.500 de ore de înregistrări);
- Arhiva (ce cuprinde mii de documente, fotografii, înregistrări audio şi video);
- Departamentul de cercetare;
- Departamentul pentru expoziţii (aproximativ 60 de expoziţii permanente realizate pentru Muzeul Memorial Sighet şi 12 expoziţii itinerante).

Principalele ţeluri ale Memorialului sunt educaţia civică, educarea tinerilor, reconstituirea şi păstrarea memoriei unor popoare, în particular a celui român, cărora timp de jumătate de secol li s-a indus în conştiinţă o istorie falsă.

În ultimii 20 de ani, fundaţia a avut sute de acţiuni (expoziţii, simpozioane, publicaţii, activităţi educaţionale, proiecte europene, înregistrări de istorie orală, lansări de carte etc.) prin care a oferit cetăţenilor informaţii pentru a înţelege mai bine ceea ce s-a întâmplat în România şi în alte ţări din Europa de Est în cele aproape cinci decade de regim totalitar comunist, dar şi complexitatea traumelor acestei perioade istorice.

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

MARTOR:

NICULINA MOICA

S-a născut la 21 octombrie 1943 în oraşul Ploieşti, unde părinţii săi, Petru şi Domnica, domiciliaţi în Reghin (judeţul Mureş), se refugiaseră în timpul celui de-al doilea război mondial.

Niculina Moica provine dintr-o familie ale cărei probleme cu regimul comunist au început încă din primii ani ai instaurării acestuia.

În 1944-1945, familia Niculinei Moica s-a întors în Reghin, unde a reuşit să cumpere o suprafaţă de 5 hectare de teren arabil. Pentru acest motiv, tatăl său a fost catalogat drept chiabur şi în 1949 a fost condamnat la 2 luni de închisoare pentru „sabotaj”.

Influenţată de suferinţele familiei, dar şi de faptul că în casa familiei sale se asculta Radio „Europa Liberă”, în 1959, Niculina Moica, elevă în clasa a noua la Liceul „Petru Maior” din Reghin, a intrat în organizaţia anticomunistă „Uniunea Tineretului Liber”. Aceasta fusese constituită din iniţiativa unui coleg de liceu, Nicolae Munthiu, alături de alţi colegi ai săi. Membrii grupului s-au întâlnit în mai multe rânduri, au discutat despre elaborarea unui statut al organizaţiei, au avut discuţii contra regimului şi au scris câteva scrisori de compasiune pentru familiile ai căror membri fuseseră arestaţi. În iunie 1959, câţiva dintre băieţii din grup au furat câteva arme de la Ocolul Silvic de pe Valea Gurghiului, plănuind să se retragă în munţi pentru a lupta împotriva regimului comunist. Însă, la scurt timp după acest incident, la 15 iunie 1959, toţi

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

membrii organizaţiei au fost arestaţi. Niculina Moica avea 15 ani şi jumătate.

După ce a fost reținută de către autoritățile comuniste, Niculina Moica a fost dusă pentru scurt timp la Securitatea din Reghin, apoi a fost transferată la Securitatea din Târgu Mureș, unde a fost anchetată timp de trei luni.

În perioada în care era în arestul Securităţii de la Târgu Mureş, Niculina Moica a aflat că şi tatăl său a fost arestat. Petru Moica fusese ridicat de autorităţi la aproape o lună de la reţinerea Niculinei, la 13 iulie 1959, el fiind acuzat că ar fi avut informaţii despre existenţa organizaţiei anticomuniste din care făcea parte fiica sa.

Procesul membrilor organizaţiei „Uniunea Tineretului Liber” şi al susţinătorilor acesteia a avut loc la scurtă vreme după încheierea anchetei şi a fost judecat de Tribunalul Militar Cluj. În proces au fost implicate 21 de persoane (cea mai mare parte elevi de liceu), care au primit condamnări cuprinse între 10 ani temniţă grea şi 25 de ani muncă silnică. Niculina Moica, la fel ca tatăl ei, a primit o condamnare de 20 ani muncă silnică pentru „uneltire contra ordinii sociale”.
După arestarea Niculinei Moica şi a tatălui său, mama sa, Domnica, a fost evacuată din casă şi toate bunurile i-au fost confiscate. Ca să poată supravieţui, Domnica Moica a locuit temporar pe la apropiaţi şi şi-a câştigat existenţa lucrând pe la diferite familii.

Odată procesul încheiat, Niculina Moica a fost dusă la penitenciarul din Târgu Mureş, unde a stat într-o celulă alăturată de cea în care era închis tatăl său, cu care reuşea să comunice prin perete. După câteva luni, Niculina a fost transferată la penitenciarul Jilava, care funcţiona într-un vechi fort de lângă Bucureşti şi care avea unul dintre cele mai dure regimuri de detenţie din sistemul penitenciar românesc. Aici, Niculina Moica a îndurat izolarea, mizeria şi frigul.

În mai 1960, Niculina Moica a fost transferată de la Jilava la penitenciarul Botoşani. Aici, la aproximativ un an de la arestare, a primit pentru prima dată dreptul la vorbitor. Astfel, i s-a permis să fie vizitată de mama sa, care, după arestarea Niculinei, nu mai avusese nicio veste despre ea. Şi aici a îndurat frigul din penitenciar, dar şi foamea.

În decembrie 1960, a fost dusă în penitenciarul Arad, unde a rămas până a împlinit 18 ani, apoi a fost transferată la colonia de muncă de la Gai, de lângă Arad, unde deţinutele politic erau puse să facă împletituri din răchită.

După aproape doi ani, în octombrie 1962, a fost transferată în penitenciarul Oradea, unde, din nou, a fost pusă să muncească la împletituri. În acelaşi timp, la Oradea, deţinutele au fost supuse şi unui proces de reeducare, ele fiind nevoite să vizioneze filme ideologice şi să citească diverse cărţi de propagandă sovietică.

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

În 1964, ca urmare a mai multor decrete de graţiere, toţi deţinuţii politic din România au fost eliberaţi din închisori. După cinci ani de detenţie, la 23 iunie 1964, prin decretul 310/1964, Niculina Moica a fost pusă în libertate.

Tatăl său, după ce fusese încarcerat în penitenciarul din Târgu Mureş, a fost închis în penitenciarele Gherla şi Văcăreşti şi în colonia de muncă Luciu-Giurgeni. El a fost eliberat tot în 1964, la patru zile de la eliberarea Niculinei.

Imediat după eliberare, din cauza perioadei de detenţie, Niculina Moica şi-a găsit cu greu de lucru la o brutărie, unde curăţa cartofi pentru pâine. Cu consimţământul Ministerului Învăţământului, a reuşit să se reînscrie la liceu, la cursurile fără frecvenţă, iar după terminarea acestuia a lucrat în contabilitate până la pensionare.

Niculina Moica s-a căsătorit cu un fost deţinut politic, coleg de detenţie al tatălui său, cu care a avut o fiică.

Până în 1989, familia Niculinei Moica s-a aflat în permanenţă în atenţia autorităţilor comuniste, ultimul raport de urmărire a Niculinei de către Securitate datând din decembrie 1989, cu puţin înainte de căderea regimului comunist.

În prezent, Niculina Moica trăieşte în Bucureşti şi este membru activ al Asociaţiei Foştilor Deţinuţi Politici din România.

Photo Archive of the Memorial to the Victims of Communism and to the Anticommunist Resistance

Co-funded by the Europe for Citizens Programme of the European Union

POST BELLUM

www.postbellum.cz

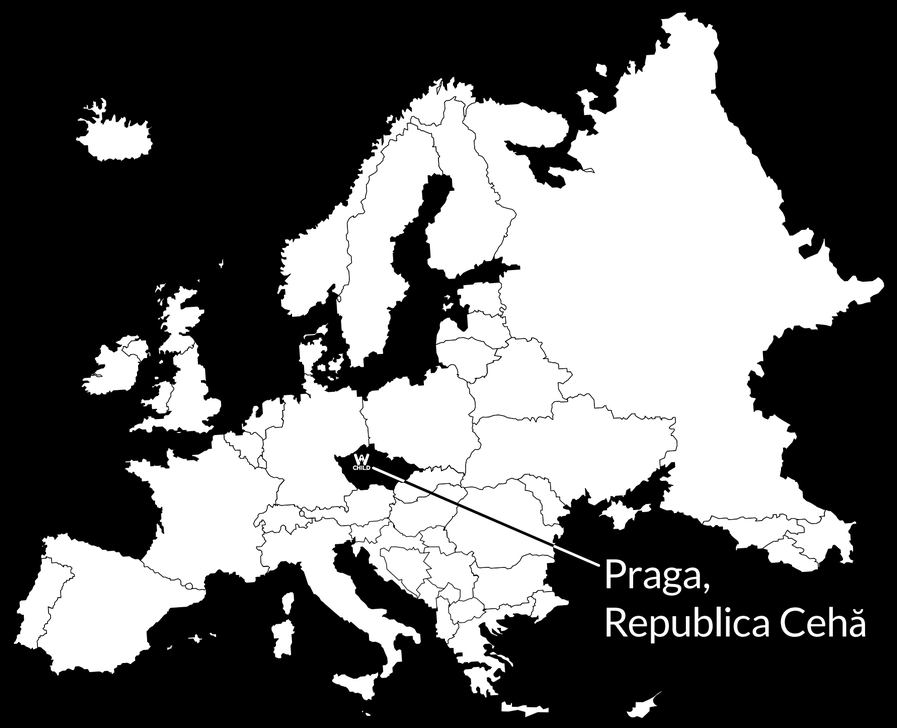

Post Bellum este o organizaţie non-profit, înfiinţată în 2001, care caută şi înregistrează mărturii şi experienţe personale ce au legătură cu evenimentele istorice desfăşurate pe parcursul secolului XX, îndeosebi cele care au legătură cu regimurile totalitare. Organizaţia a fost fondată de către un grup de jurnalişti şi istorici din Republica Cehă, care s-au întâlnit la conferinţe de presă şi la comemorări. Ei au considerat că martorii ar trebui să aibă posibilitatea să îşi spună poveştile de viaţă şi că aceste poveşti ar trebui să fie accesibile tuturor. Aceasta este viziunea cu care a fost creat Post Bellum.

Cel mai important proiect al organizaţiei este Memoria Naţiunilor (Memory of Nations), o colecţie publică ce cuprinde mărturii ale oamenilor care au trăit sub regimurile totalitare ale secolului 20, dar și fotografii, ziare și înregistrări istorice. Colecția cuprinde mii de materiale și este accesibilă publicului prin intermediul unei baze de date online. Colecția este compusă din memorii și povești ale veteranilor din Al Doilea Război Mondial, ale supraviețuitorilor Holocaustului, ale luptătorilor în rezistență; mărturii ale deținuților politic anticomuniști, ale victimelor relocărilor forțate și ale minorităților etnice. Pentru a înțelege mai bine caracterul represiv al acestor regimuri, colecția include, de asemenea, mărturii ale celor care au făcut parte din sistemul represiv al regimurilor totalitare – Securitatea Statului, KGB și alții.

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

Partenerii principali şi creatorii Memoriei Naţiunilor sunt Institutul pentru Studierea Regimurilor Totalitare şi radioul public din Republica Cehă.

În afară de înregistrarea mărturiilor, Post Bellum face tot posibilul ca acestea să ajungă la o audienţă cât mai largă. Post Bellum are nouă filiale regionale, echipa cuprinzând în acest moment peste 30 de angajaţi şi sute de colaboratori externi, care lucrează pentru extinderea colecţiei Memoria Naţiunilor. Organizaţia coordonează proiecte educaţionale atât pentru copii, cât şi pentru adulţi, realizează expoziţii, publică cărţi şi organizează evenimente. În plus, de mai bine de 10 ani, Post Bellum realizează o emisiune istorică, „Poveşti ale secolului 20”, difuzată de radioul public din Republica Cehă.

De asemenea, organizaţia încurajează interesul elevilor pentru istoria modernă şi pentru cunoaşterea propriilor rădăcini prin organizarea de workshop-uri şi prin proiectul educaţional şi inter-generaţional „Poveştile vecinilor noştri”.

Post Bellum caută în permanență căi noi pentru conștientizarea și dezbaterea publică a valorilor democratice. Toate aceste activități sunt reglementate prin Codul de Conduită al instituției.

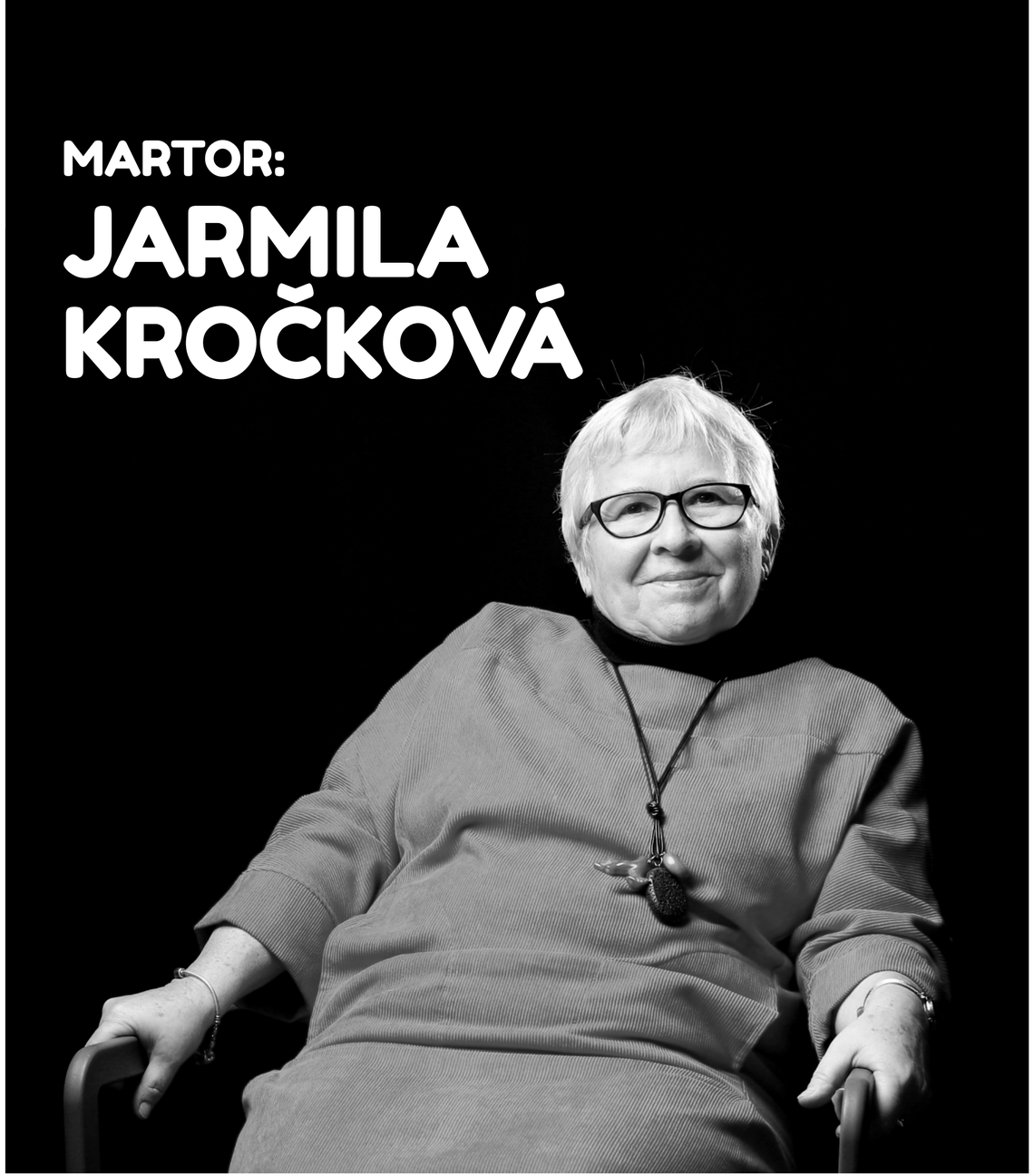

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

JArmila Kročková (n. Fuchsová) s-a născut la 5 noiembrie 1957, în Ostrava-Vítkovice. Ambii părinţi s-au refugiat din calea nazismului în Anglia, unde s-au cunoscut şi s-au căsătorit. Mama sa era evreică refugiată din Germania, iar tatăl său era avocat evreu refugiat din Cehoslovacia.

După război, familia s-a stabilit în Cehoslovacia, în orașul Ostrava. Tatăl, Vítezslav Fuchsa, era secretar de regiune al partidului comunist. În februarie 1951, a fost implicat într-un proces public de presupusă trădare, împreună cu alți membri proeminenți ai partidului. În timp ce mulți dintre acuzați au primit pedeapsa capitală, tatăl Jarmilei a avut „norocul” să fie condamnat la numai 15 ani. Mama sa, Emilie Fuschová, a fost închisă și ea timp de doi ani. A fost o perioadă grea pentru ea, pentru că limba sa maternă era germana, care era foarte nepopulară printre cehi în acea perioadă.

Jarmila, în vârsta de trei ani, și fratele său mai mare, Milan, în vârstă de șase ani, au rămas astfel fără ambii părinți. Milan a fost dus la un orfelinat, iar Jarmila a fost adoptată de către un cuplu mai în vârstă, care s-a dovedit a fi colaborator al serviciilor secrete. După opt luni și după încercarea mamei de a face greva foamei în închisoare, autoritățile comuniste le-au permis ambilor copii să se mute cu mătușile lor. Până la vârsta de șase ani, Jarmila Krocková a fost crescută de mătușa sa din Košice, Slovacia. Apoi s-a reîntâlnit cu mama și cu fratele său, dar pentru o lungă perioadă nu și-a recunoscut și nu și-a acceptat mama. Tatăl său era în continuare închis, Jarmila reușind să îl viziteze numai de două ori. La una dintre vizite, i-a dus tatălui un buchețel de flori, însă autoritățile nu i-au permis să i-l dea.

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

Din cauza problemelor de sănătate, tatăl, Vítězslav, a fost eliberat mai devreme, în toamna anului 1956. După ce a fost reabilitat în 1963, familia s-a mutat la Praga. Lucrurile păreau să se îmbunătăţească, însă în august 1968 trupele Uniunii Sovietice şi ale altor ţări comuniste au invadat şi ocupat Cehoslovacia. Jarmila, care era studentă, se afla într-o excursie în Anglia, dar s-a întors imediat în Cehoslovacia. S-a aflat printre studenţii cehi furioşi şi disperaţi, filmaţi după invazie de către BBC, în centrul oraşului Praga. În acel moment, părinţii săi se aflau în Iugoslavia şi intenţionau să plece în Occident. Însă, după câteva luni, au decis să se întoarcă, pentru că autorităţile comuniste i-au oferit tatălui un post avantajos în industria auto. Însă acest loc de muncă s-a dovedit a fi doar o capcană, întrucât, în ciuda educaţiei sale, până în 1990, Vítězslav Fuchsa a ocupat numai poziţii neimportante şi prost plătite.

Singurul membru al familiei care a reuşit să părăsească ţara până în 1968 a fost fratele Jarmilei, Milan. El s-a întors în Anglia, ţara în care se născuse la sfârşitul celui de-Al Doilea Război Mondial, unde a rămas până azi.

Mulţi dintre prietenii Jarmilei Kročková s-au alăturat mişcării de protest Charta 77. Ea i-a admirat, însă nu le-a urmat exemplul. Cu toate acestea, atât ea, cât şi tatăl său s-au simţit uşuraţi în 1989, la căderea regimului comunist. În 1992, Jarmila a început să lucreze într-un centru de cercetare al unei companii famaceutice britanice, unde a rămas până în 2016. Are doi copii şi trăieşte în Praga.

Photos Archive of Post Bellum

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

Sprijinul acordat de Comisia Europeană pentru elaborarea acestei publicații nu constituie o aprobare a conținutului, care reflectă doar opiniile autorilor, iar Comisia nu poate fi trasă la răspundere pentru orice utilizare a informațiilor conținute în aceasta.